

جزوه روانشناسی رشد

چاپ
سوم

ویژه کنکور کارشناسی ارشد
مجموعه های روانشناسی، مشاوره،
علوم شناختی و علوم تربیتی

- خلاصه کتاب روانشناسی رشد کرین
- نکات مهم و تکمیلی کتاب لورا برک
- نکات مهم و تکمیلی کتاب ژنتیک دکتر منصور
- نکات ضروری درس رشد بر اساس سؤالات کنکور ۱۰ سال اخیر

مؤلف و گردآورنده: آلاءه عطاران خراسانی

رتبه ۲۵ کنکور کارشناسی ارشد و ۲۳ کنکور دکترا رشته روانشناسی
مشاور و مدرس گروه علمی-آموزشی دوپامین
دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه فردوسی

هرگونه کپی برداری به هر نحو شرعاً، اخلاقاً و عرفاً موجب مدیونی تکثیرکننده می باشد.

تابستان ۱۴۰۱

گروه علمی آموزشی دوپامین

#با_رتبه_ها_رتبه_شوید

بازیش از ۸ سال سابقه فعالیت در زمینه کنکور سراسری، ارشد و دکتری
(مجموعه روانشناسی، مشاوره و علوم شناختی)

مشاوره
روانشناختی
نحصیلی

کلاس‌های
آموزشی

مشاوره و
برنامه ریزی
فردی

آزمون‌های
آزمایشی

کارگاه‌های
نکته و تست

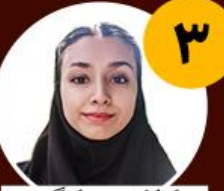

گروه علمی آموزشی دوپامین

arshadpsy Dopamine24.com

051 - 3 844 33 41 / 0939 313 8633

رتبه های زیر ۱۰ دوپایه امین در چند سال اخیر

 ۲ زهره موسوی مشاوره ۱۴۰۱	 ۱ نرگس نقیبی علوم شناختی ۹۶	 ۱ زهره صادق تبریزی بالینی وزارت بهداشت ۹۶	 ۱ زینب بهشتیان کودکان استثنایی ۹۸	 ۱ یوسف غفاری علوم شناختی ۹۸	 ۱ عاطفه جهانگیری عمومی ۱۴۰۱
 ۳ رضا پناهی صنعتی سازمانی ۹۹	 ۳ مریم نظری تربیتی ۱۴۰۰	 ۳ فاطمه خادم پیر صنعتی سازمانی ۱۴۰۱	 ۳ عاطفه جهانگیری بالینی ۱۴۰۱	 ۲ سجاد اعلمی علوم شناختی ۹۷	 ۲ فاطمه سادات فریزنی علوم شناختی ۹۸
 ۴ مهلا قائنی بالینی ۹۷	 ۴ سعید نعیمی بالینی ۹۸	 ۴ مهدیه ترابیان تربیتی ۹۹	 ۳ مهسا بامشگی بالینی ۹۵	 ۳ زینب بهشتیان تربیتی ۹۸	 ۳ الهه شریعت تربیتی ۹۹
 ۷ امیرحسین آل شیخ علوم شناختی ۹۷	 ۶ زهره گلمکانی تربیتی ۹۸	 ۵ بیتا بزمی بالینی ۱۴۰۰	 ۵ فاطمه باقری تربیتی ۱۴۰۰	 ۵ عاطفه اسدی علوم شناختی ۹۷	 ۴ زهره رحمان نژاد علوم شناختی ۹۷
 ۸ زهره قوی بالینی ۹۷	 ۸ مرحوم مازیار صفاریان بالینی ۹۸	 ۸ محمدعرفانیان کودکان استثنایی ۹۹	 ۸ محمد یزدان پرست بالینی ۱۴۰۰	 ۸ سعیده جامع تربیتی ۱۴۰۱	 ۷ زینب احمدی بالینی و عمومی ۹۷
 ۱۰ مونا خیامی عمومی ۹۷	 ۱۰ مونا باقری تربیتی ۹۸	 ۱۰ هدی نخعی تربیتی ۱۴۰۱	 ۹ ریحانه جهان دوست مشاوره ۹۸	 ۹ زکیه حسین پور صنعتی سازمانی ۹۸	 ۹ غزاله عنایتی بالینی ۹۸

فهرست موضوعات

پیش‌گفتار.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ جان لاک.....	۳
پیش‌گفتار.....	۲
نظریهٔ ژان ژاک روسو.....	۴
نظریهٔ رشنی گزل.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ دیالکتیکی وائِن.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ سیستم‌های بوم‌شناختی برانفن برنر.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ تکاملی یا کردارشناسی یا رفتارشناسی طبیعی.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ فلسفهٔ تربیتی مونتسوری.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ ارگانیسمی-تطبیقی ورنر.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ رشدی-شناختی پیاژه.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ رشد اخلاقی کلبِرگ.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ اخلاقی مراقبت کارول گلیکان.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ یادگیری یا رفتارگرایی.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ یادگیری-اجتماعی بندورا.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ تاریخی-اجتماعی یا اجتماعی-فرهنگی ویگوتسکی.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روان تحلیل‌گری فروید.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روانی-اجتماعی اریکسون.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ تفرد و جدایی ماهر.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ بتلهایم و مطالعه در مورد درخودماندگی (اوتیسم).....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ شاختل در مورد تجربه‌های کودکی.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روان تحلیل‌گری کودک و نوجوان آنا فروید.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روابط شیء ملانی کلاین.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روان تحلیل‌گری اشیپتزر.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ self هاینز کوهات.....	Error! Bookmark not defined.
روانشناسی ایگو یا من هاینز هارتمن.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ رشد شناختی برونر.....	Error! Bookmark not defined.
نظریهٔ روانشناسی-تحلیلی یونگ.....	Error! Bookmark not defined.
نظریه‌های لورابرک.....	Error! Bookmark not defined.
سؤالات رشد کنکور ارشد ۱۴۰۱.....	Error! Bookmark not defined.
پاسخنامهٔ سؤالات کنکور ارشد ۱۴۰۱.....	Error! Bookmark not defined.
کلام آخر.....	Error! Bookmark not defined.

نظریه جان لاک

- جان لاک؛ بنیان‌گذار محیط‌گرایی و نظریه یادگیری است.
- پیروان او؛ واتسون، پاولف و اسکینر هستند.
- بین انسان‌ها، تفاوت‌های ذاتی بزرگی وجود ندارد و شخصیت افراد را، محیط اجتماعی، آموزش و پرورش شکل می‌دهد.
- از نظر او؛ محیط، شکل‌دهنده ذهن است.
- مفهوم اصطلاح لوح سفید توسط جان لاک ارائه شد.
- به اعتقاد او؛ یادگیری از محیط به وسیله (۱) تداعی (۲) تکرار (۳) تقلید یا سرمشق (۴) تنبیه و پاداش که (مهم‌ترین عامل) اتفاق می‌افتد.
- به عقیده او؛ تأمل بر افکار و باورها در یادگیری بی‌تأثیر نیست.
- جاک لاک می‌گوید: در انسان‌ها، عواطف درون‌زاد و تفاوت‌های ذاتی نیز وجود دارد که شکل‌گیری ذهن را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما در نهایت، بازهم اعتقاد او، بر این است که محیط، ذهن را شکل می‌دهد.
- به اعتقاد او؛ تعلیم و تربیت = شکل‌گیری شخصیت
- جاک لاک می‌گوید؛ هدف تعلیم و تربیت، خویش‌داری است.
- توجه به سلامت جسمانی، برای ایجاد خویش‌داری لازم است.
- جهت ایجاد انضباط در بچه‌ها ————— نیاز به جدی بودن با آن‌ها
- از نظر لاک؛ بهترین پاداش ————— تحسین و تعریف و بهترین تنبیه ————— عدم تائید است.
- به نظر او؛ وضع مقررات و استفاده از تنبیه بیهوده است پس ۲ روش را جایگزین کرد.
- ۱. الگو (استفاده از الگو) ۲. تشویق به تمرین رفتار مطلوب
- بیشترین تأثیر آموزش زمانی است که کودک لذت ببرد؛ زیرا روی لوح لرزان نمی‌توانید چیزی بنویسید.
- ایجاد محدودیت در آنچه می‌توانیم به کودکان بیاموزیم، توسط "قابلیت‌های شناختی خاص کودک" صورت می‌گیرد.
- لاک؛ منتقد پیش ساختارگرایی است.
- ✓ اعتقاد نظریه پیش ساخت‌گرایی (نظریه فرم یافتگی پیشین) بر این است که کودک، مدل کوچک‌شده فرد بزرگ‌سال بدون وجود هیچ تفاوت کیفی است.
- ✓ نظریه پیش ساخت‌گرایی، به وسیله پیشرفت علم روان‌شناسی و کاوش‌های میکروسکوپی بی‌اعتبار شد.

نظریه ژان ژاک روسو

- روسو؛ پدر روانشناسی رشد است.
- او؛ طبیعت گرا است و عدم اعتقاد به نیمه‌ای محیط در رشد را دارد. (طبیعت گرا، رشدگرا و ریش گرا)
- آغازگر سنت رشدگرایی است یعنی؛ برای هدایت رشد کودک به طبیعت فرصت دهیم.
- روسو؛ منتقد پیش ساخت گرایی است.
- مراحل رشد روسو، بازپیدایی تکامل عمومی گونه انسان است. (هاکل می گوید پدیدآیی فردی، پدیدآیی نوعی را توجیه می کند).
- ✓ انسان اولیه ← نوباوگان ← عصر بدویت ← کودکی و اواخر آن ← آغاز زندگی اجتماعی ← نوجوانی
- روسو؛ اعتقاد به رشد مرحله ای و ناپیوسته دارد.
- به عقیده او؛ رشد، تحت تأثیر طبیعت است که خود انگیز است و از طریق تماس با اشیاء و محیط بدون نیاز به آموزش، نیازمند فرصت برای بروز شیوه‌های طبیعی در رشد می باشد.
- به باور او؛ یادگیری خودآموز، نوعی حل مسئله است که تأثیر آن، این است که قوه قضاوت کودک، تحت تأثیر تجربه شخصی خودش قرار می گیرد.
- به عقیده او، رشد بر اساس ریش زیستی و مستقل از تأثیرات محیط صورت می گیرد.
- او فلسفه تربیتی کودک محور را ارائه داد.
- **مراحل رشد روسو:**
- ✓ نوباوگی : ۰-۲ ← فعال و کنجکاو، تجربه از طریق حواس، دور از اندیشه و منطق، شروع یادگیری زبان و تجربه درد و لذت
- ✓ کودکی ۲-۱۲ ← استقلال، استدلال شهودی تفکر جسمی و حسی
- ✓ اواخر کودکی ۱۲-۱۵ ← (رابینسون کروزوئه) (دوره انتقالی) کودک پیش اجتماعی، افزایش قدرت جسمی و ناتوان در تفکر محض برای مسائل نظری و کلامی
- ✓ نوجوانی ۱۵ به بعد ← (تولد دیگر) تبدیل به موجود اجتماعی، بلوغ، همراه با رشد شناختی، غیرقابل کنترل و خلق متغیر
- پیروان روسو؛ گزل، مونتسوری، ورنر و پیازه هستند.
- روسو؛ اعتقاد خود به طبیعت در برابر تأثیرات اجتماعی جنبش رمانتیک را، در تاریخ اندیشه جای گذاری کرد.

سؤالات نظریه لاک و روسو

۱. نظریه‌های غیرمرحله‌ای رشد، که عمدتاً رشد را فرآیندی پیوسته و تدریجی در نظر می‌گیرند متأثر از فلسفه کدام فیسوف است؟ (ارشد ۹۶)

۱. توماس هابز ۲. رنه دکارت ۳. جان لاک ۴. ژان ژاک روسو

۲. کدام مفهوم بازتابی از این اعتقاد می‌باشد که کودک مینیاتوری از بزرگسال است؟ (ارشد ۹۷)

۱. بازپیدایی ۲. پیش ساخت گرایی ۳. هم آمیزی ۴. همانندسازی

۳. از نظر روسو، در کدام مرحله رشد افراد به روابط اجتماعی علاقه اندکی دارند و از کارکردن با اشیاء فیزیکی لذت می‌برند؟ (ارشد ۹۸)

۱. نوباوگی ۲. کودکی ۳. اواخر کودکی ۴. نوجوانی

۴. از نظر جان لاک، برای ایجاد خویشن‌داری توجه به کدام مورد در الویت است؟ (ارشد ۹۹)

۱. رشد شناختی ۲. تحول اخلاقی ۳. سلامت جسمانی ۴. استعداد ژنتیکی

۵. طبق نظر روسو در کدام مرحله از تحول فرد آشکارا به موجود اجتماعی تبدیل می‌شود؟ (ارشد ۹۹)

۱. نوجوانی ۲. جوانی ۳. میانسالی ۴. پیری

پاسخنامه

۱. گزینه «۳» جان لاک محیط‌گرا است، نظریه‌های یادگیری (رفتاری) تحت تأثیر اندیشه او هستند. او معتقد است رشد؛ فرآیندی تدریجی، پیوسته و غیر مرحله‌ای است.

۲. گزینه «۲» نظریه پیش ساخت‌گرایی یا فرم یافتگی پیشین، کودکان را نمونه کوچک شده فرد بزرگسال در نظر می‌گیرد.

۳. گزینه «۳» روسو معتقد است که اواخر کودکی، مرحله‌ای است که در آن افراد پیش اجتماعی هستند و به روابط اجتماعی، علاقه‌ای اندک نشان می‌دهند.

۴. گزینه «۳» لاک معتقد است برای ایجاد خویشن‌داری، توجه به سلامت جسمانی کودک اهمیت دارد.

۵. گزینه «۱» به نظر روسو، در نوجوانی افراد کم‌کم به اجتماع گرویده و به موجود اجتماعی تبدیل می‌شوند. نکته‌ای که وجود دارد این است که در سایر گزینه‌ها، اصلاً نظریه روسو وجود ندارد و آخرین مرحله در نظریه او نوجوانی است.